

ИНЖИЊЕРИЈА И ТЕХНИКА

У погледу техничке опреме инжињерије, врсте, количине и њеног груписања по јединицама, као и саме организације инжињерских јединица у вези са техничком опремом у литератури постоје различита гледишта. То је, по нашем мишљењу, настало било услед непромењеног гледања на инжињерију и њене задатке, било услед извесних устаљених закључака о улози и задацима инжињерије као рода војске, које, с обзиром на даљи развој армије, данас већ треба мењати.

Неоспорна је чињеница да данас све армије, како оне у земљама које располажу огромним материјалним могућностима, тако и оне које немају такве могућности, теже да што брже и боље обезбеде све родове и видове оружане силе са савременим техничким средствима. Другим речима, оне теже да постану што покретљивије и ефикасније, да би и крупније борбене задатке могле постигати минималним ангажовањем људске снаге, повећавајући до максимума своје уништавајуће дејство, и штитећи своје људство и технику од разорног дејства непријатељског оружја.

Поставља се питање да ли се и на који начин и у инжињерији може ићи паралелно са том општом тенденцијом? По нашем мишљењу, одговор на то питање зависи од задатака који се постављају инжињерији и од тога како се гледа на њу као на род војске. Ово тим пре што то гледање ни код нас, а ни код других армија није у истој време било подједнако, што се свакако морало одражавати и на техничку опремљеност инжињерских јединица.

У послератном периоду и непосредно пре Другог светског рата углавном су постојала следећа три различита гледања на улогу инжињерије: 1) да инжињерија првенствено извршава борбене задатке, 2) да инжињерија претежно извршава техничке задатке и 3) да инжињерија извршава и техничке и борбене задатке.

Прво мишљење, наиме, да инжињерија првенствено извршава борбене задатке, заснива се на извесним једностраним искуствима из Другог светског рата, а и на тежњи да се инжињерији да неки посебан значај, тако да је и код нас ухватило снажан корен и постало руководећи принцип који се одражава и у правилима, литератури и организацији инжињерских јединица.

У заступању таквог становишта дошло се до закључака: да противтенковска и противпешадиска минска поља, односно против-

тенковске и противпешадиске mine, претстављају једно од најефикаснијих средстава против нападача и да се пробој непријатељских положаја, утврђених на савременој основи, уопште не може замислити без инжињерије. Због тога је, по том гледишту, природно да место инжињераца у борбеном поретку буде поред пешака, тенкисте и артиљерца и да је инжињерија, која је раније била технички род, добила борбени карактер и тиме постала борбени род војске. У томе се ишло тако далеко да се је говорило да је инжињерац високо квалификовани пешак (нарочито Руси и Чеси који су увели чак и у пешадиски батаљон један вод пионира).

Друго гледиште, наиме, да је инжињерија технички род војске, постојало је у бившој Југословенској војсци, али га још и данас заступају неки појединци.

Немци су инжињерији давали и техничке и борбене задатке, али су формирали посебне пионире за вођење борбе (Sturmpioniere) и пионире за извршење техничких задатака (Eisenbahnpioniere, Festungspioniere). С друге стране, Американци, Енглези и Талијани углавном сматрају да инжињерија треба да извршава првенствено техничке, а затим и борбене задатке.

Ми такође сматрамо да инжињерија првенствено треба да извршава оне техничке задатке које родови и армија у целини, нису у могућности сами да извршавају, а тек затим и борбене задатке. Из ратне праксе и многострукости задатака инжињерског обезбеђења данас се већ јасно може уочити да се инжињерске јединице не могу имати свуда где треба извршавати задатке инжињерског обезбеђења и да ће јединице родова војске, а нарочито пешадија и артиљерија, нужно морати да извршавају низ задатака инжињерског обезбеђења за своје потребе (запречавање испред положаја и разминирање, поред фортификациских радова за своје потребе и за савлађивање препрека). До оваквих закључака о улози инжињерије можемо доћи ако посматрамо инжињерију као род војске у склопу армије као целине. Услед усавршавања и омасовљења технике, а нарочито због наглог пораста моторизације, питање изградње проширења, оправке и одржавања солидне путне мреже појављује се у све оштријој форми. Таква путна мрежа данас је неопходна не само у оперативној, већ и у тактичкој дубини зона дејстава савремене јединице. Да би се обезбедила највећа економија снаге и инжињерске технике било би најбоље кад би инжињерија примила на себе све радове на целој тој дубини. Међутим, природно је да би се таквим решењем повећали не само њени задаци, већ би неизбежно дошло и до знатног повећања бројног стања инжињерских јединица, које — с друге стране — може да иде само до извесних граница, односно могућих пропорција у односу на друге родове војске. Због тога је нужно да један део инжињерских задатака приме на себе пешадија и други родови војске и да се инжињерске јединице механизују.

По нашем мишљењу, инжињерија ће првенствено вршити радове који се односе на израду, оправку, одржавање и реконструкцију

путева, израду мостова свих врста, обимна разминирања, израду пролаза (уз помоћ родова), део запречавања минско-експлозивним препрекама, обезбеђење напада са преласком преко реке, обезбеђење водом, маскирање већих размера итд. и да ће учествовати у нападу на јако утврђене непријатељске положаје употребом експлозива и извршавати сложене фортификациске радове, нарочито у бетону.

Пошто се према горе постављеним задацима радови инжињерских јединица могу груписати у четири групе (радови у земљи, камену, дрвету и бетону, радови на минирању и разминирању, радови при форсирању река и други специјални радови), то се поставља питање каквом техником треба наоружати инжињерске јединице да би што брже и лакше могле обављати те радове.

Неоспорно је да рад на путевима претставља један од најобимнијих техничких задатака инжињерских јединица, јер се важност путева за армију све више повећава уколико више долази до изражаја увођење технике и механизације, без обзира на то што се тежи да се конструишу таква возила која се могу кретати по slabим путевима, па чак и по земљишту ван путева. Зато путеви високог квалитета (са тврдом подлогом, па чак асфалтном или бетонском) и данас чине, а чиниће и у догледно време, осе дејства великих јединица. Према томе, на земљишту на коме се предвиђа увођење операција, морају се изградити солидни путеви, уколико већ не постоје.

Колико механизација једне земље и армије зависи од стања и квалитета путне мреже може се видети и из реферата друга Тита на VI конгресу Савеза комуниста Југославије, када је рекао: „Са већом механизацијом транспорта потребно је што пре поправити и створити за исту одговарајуће путеве, јер иначе већ и данас трпимо огромну штету због брзог уништавања моторних возила на лошим путевима“.

Пошто изградња путева, а нарочито оних са савременом подлогом захтева огроман утрошак радне снаге и дуго време неопходно је да се инжињерске јединице снабду специјалним машинама за радове на путевима, као што су булдозери, скрепери, ваљци, компресори, а за градњу мостова моторне макаре и дизалице. Осим тога, за брзо премошћавање извршених рушења и оправку порушених мостова треба имати типске склапајуће мостове, а за радове у бетону дробилице и мешалице. Иако се у неким земљама уводе и машине за стабилизацију тла, ипак могућност примене ових метода у изради путева треба још испитати у нашим условима.¹⁾

¹⁾ Каква преимућства даје механизација за радове у земљи рецимо при изради путева, може се видети из ових података: скрепер са капацитетом коша од 8,4 — 11,5 м³ до 115 — 73 м³ земље на час, док је за превоз 100 м³ земље на транспортној даљини од 90 м ручним колицима потребно 150 радних часова, а то значи да један такав скрепер замењује рад 150 људи. За израду 10 м дрвеног моста, носивости 30 тона, једној пионирској чети без механизације потребно је један дан, са механизацијом пола дана, док такав мост од формациског материјала може подићи за 1 час. Разумљиво је да и транспортна средства имају важну улогу при извођењу радова у земљи и камену, јер често треба брзо вршити транспортовање људства и потребног материјала.

Друга група задатака, тј. минирање и разминирање, може се знатно лакше извршавати ако се располаже са довољно транспортних средстава мале тонаже (која омогућавају превозење запречних средстава по сваком терену), затим тенкдозерима и чистачима друге врсте, бакачима експлозивних трака и довољном количином прецизних минодетектора.²⁾

Насилни прелаз реке, с обзиром на све већу механизацију армије, више се не може благовремено и успешно извршити, ако се не располаже довољним бројем јуришних чамаца, реморкера и понтонских паркова велике носивости са механизованом вучом. Поред тога, за брзу израду навозних рампи за скеле и мостове треба имати булдозере, а за лакшу изградњу мостова и скела и дизалице са моторним погоном.³⁾

Ни четврту групу инжињерских радова није могуће успешно извршавати без одговарајућих техничких средстава. Тако, на пример, за обезбеђење водом, нарочито на карсном земљишту, треба имати моторне пумпе, филтере за воду великог капацитета, резервоаре, цистерне за воду; затим за пламенобацачке јединице: лећне, возеће и фугасне пламенобацаче, пламенобацач на тенку, итд; за маскирне јединице: средства за брзо бојење, за израду кулиса и макета, итд.

Поред наведених машина за механизацију инжињерских радова, и средства везе имају важну улогу у извршењу задатака инжињерског обезбеђења, иако има појединаца који сматрају да она нису потребна инжињерским јединицама када оне ионако извршавају задатке за потребе других родова војске, тако да могу користити њихова средства везе. Међутим, по нашем мишљењу, такво гледиште је неправилно, ако се има у виду да инжињерске јединице изводе своје задатке на великој просторији по мањим групама и да је за правилно руковођење у таквим условима и за постигнуће што веће уштеде радне снаге потребна веома солидна веза. То ћемо најбоље уочити ако размотримо начин рада инжињерских јединица на путевима. Пошто једна инжињерска чета без механизације обично добија деоницу пута до 30 км дужине за оправку и одржавање, а са механизацијом и до 90 и више км, онда је јасно да ће се за извршење таквог задатка груписати вероватно по водовима. Ако би се на деоници једнога вода догодило такво оштећење које сам вод не би био у стању да оправки за потребно време, онда је очигледно да ће му бити потребна хитна помоћ од команде чете, а да би је могао добити нужна је телефонска или радио веза. Осим тога, радиовеза је потребна и приликом инжињерског извиђања у дубини непријатељског ра-

²⁾ За израду једног пролаза за пешадију, пионирском одељењу потребна је једна ноћ, док исти такав пролаз у повољним условима један тенкдозер може израдити за мање од једног часа, а бацач експлозивних трака за још далеко краће време.

³⁾ Док се једним пионирским чамцем са веслима може превести 10 војника преко реке ширине 500 м за 40 минута, дотле се једном скелом носивости 40 тона од Вејли материјала, вученом реморкером, преко исте реке може пребацивати 150 војника за 22 минута.

споредат јер би у противном претпостављена команда добијала извештаје са великим закашњењем.

Из свега напред изнетог види се да инжињерске јединице треба обезбедити најнужнијим техничким средствима за извршење основних задатака, затим довољним бројем транспортних средстава за брзо пребацивање људства и материјалних средстава и солидном радио и телефонском везом, само се поставља питање у ком обиму, у којим јединицама и какву технику треба имати.

Да бисмо о томе имали јаснију слику, изнећемо пример техничке опреме инжињерије америчке армије, и то за инжињерски батаљон оклопне дивизије и инжињерски батаљон пешадиске дивизије, а по подацима Инжињерског центра фор Белвоир, Вирџиније од 15 марта 1951 године.

Опрема инжињерских батаљона

	Оклопне дивизије	Пешадиске дивизије
Авиона, армиски тип	1	1
Чамаца моторних, 7,5 м	2	1
Мостова Вејли, дужине 86, 4 м	2	1
Компресора на камиону	6	5
Дизалица на камиону	4	3
Гредера моторизованих	2	2
Опрема радионице	1	1
Трактора тегача (Д-4)	1	1
Трактора тегача (Д-7)	6	5
Камиона од 6 тона	36	18
Комплета за прочишћавање воде	34	18
Опрема за електрично заваривање	2	2
Карабина	165	140
Митраљеза мањег калибра	28	26
Митраљеза већег калибра	32	28
Пушкомитраљеза	118	66
Ракетних бацача 3,5 инча	44	40
Пиштоља аутоматских	66	31
Пушака	753	729
Средњих тенкдозера са ножем	12	5
Ципова ¼ т	33	33
Камион амбуланте	2	1
Теренских кола ¾ т за ношење наоружања	23	23
Камиона 2 ½ т за истовар дизањем	61	75
Камиона 2 ½ т товарних	7	6
Камиона трактора од 6 тона	7	6
Камиона тегача	1	1
Оклопних кола за људство	43	—
Миноистраживача	51	50
Радиостаница свих типова	109	99

Свака чета инжињерског батаљона пешадиске дивизије има:

а) од полске инжињерске опреме: 9 дрводелских комплета за одељење, 3 пионирска комплета за вод, 9 комплета за индивидуално бушење, 9 комплета за бушење одељењем, 3 комплета за бушење водом, 9 минодетектора, 1 камион од 6 тона, 1 приколицу од

20 тона, 1 трактор тегач (Д-7), 1 ваздушни компресор и 3 чамца за извиђање;

б) од транспортне опреме: 13 камиона од 2½ т за истовар на страну, 1 камион од 2½ т теретни, 3 камиона-возила од 4 т, 4 камиона од 2½ т, 4 приколице од 1 т, 4 приколице од ¼ т;

в) од средстава за везу: 1 радиостаницу АН/ГРЦ-9 (за везу са батаљоном), 6 радиостаница СЦР-300 (за везу са водовима), 12 радиостаница СЦР-536 (за везу водова са одељењима, тј. свако одељење и вод по 1 радиостаницу), 2 телефона ЕЕТ, 10 звучних појачника, 1 телефонску централу, неколико километара телефонског кабла, и

г) од наоружања: 154 пушке, 16 карабина, 7 аутомата, 9 реактивних бацача, 6 митраљеза калибра 30, 4 митраљеза калибра 50.

Бројно стање инжињерског батаљона пешадиске дивизије износи 980, инжињерске чете 169, инжињерског вода 42, а одељења 12 људи.

Ако размотримо горе изнесене податке можемо доћи до закључка да је америчка инжињерија снабдевена веома јаким механизованим и моторизованим средствима, јер инжињерска чета располаже носивошћу ауто транспорта од 70 тона или са 0,45 т на 1 војника и да је свака чета способна да самостално изводи радове механичким средствима у дрвету и камену, да врши оправку путева, израду пролаза и рашчишћавање минских поља, да води противпешадиску и противтенковску борбу и да располаже самосталном везом радиом све до одељења.

Осим тога, батаљон је способан да врши обезбеђење водом, да израђује нове путеве са тврдом подлогом и мост система Бејли М2 носивости 50 тона, дужине 86,4 м (инжињерски батаљон оклопне дивизије може израдити мост такође од 50 т, али у дужини од 176,8 м), као и да врши самостално инжињерско извиђање из ваздуха.

Поставља се питање да ли и ми треба да тежимо да и наша инжињерија достигне овакав или приближан ниво техничке опреме?

Да бисмо на ово питање одговорили морамо размотрити шта је условило овакву техничку опремљеност америчке инжињерије, који ће услови утицати на одређивање степена засићености техником и какав распоред те технике треба да буде по појединим нашим јединицама.

По нашем мишљењу, овако висок степен механизације америчке инжињерије настао је као природна последица задатака који јој се постављају и општег нивоа механизације армије, у вези са огромним материјалним могућностима САД. Пре свега, Америчка армија може имати задатке да води борбу на пространим и удаљеним фронтовима, такорећи по целом свету и на огромним комуникациским правцима, тако да то, с обзиром на њену готово потпуну механизацију, захтева велике могућности и самосталност појединих тактичких јединица. Супротно томе, наша Армија има задатак да води борбу на неупоредиво мањем пространству и на крајим комуникациским правцима. Осим тога општа засићеност техником у садањем периоду још увек је много мања у нашој Армији, јер наши

индустриски капацитети, иако се снажно развијају, још увек нису достигли тако висок степен, а и увоз ратне, нарочито теже технике није лако остварити. Према томе, јасно је да се у нашим условима можемо и морамо задовољити са скромнијим техничким средствима, с тим да се техничка опремљеност инжињерије развија паралелно са развојем техничке опремљености осталих родова војске, односно Армије у целини.

Бројно стање инжињерских јединица Америчке армије веома је велико, тако да на пример у дивизији износи око 7% укупног бројног стања (у Чехословачкој армији тај проценат је још већи и износи 7,8%). Иако у нашој Армији у садашњем степену развоја постоји потреба за што мањим бројним стањем техничких јединица, ипак бројно стање инжињерских јединица треба ускладити са задацима који им се постављају. А то значи да општи проценат инжињерије неће моћи да буде мањи у поређењу са другим савременим армијама и уз увођење одговарајуће механизације.

Неоспорно је да и земљишни услови имају веома јак утицај на техничку опремљеност јединица и да техничка средства треба прилагођавати земљишним условима. При томе се поставља питање: како планинско земљиште утиче на техничку опремљеност инжињерских јединица?

У дискусијама о томе питању често се чује и такво мишљење да јединице на планинском земљишту могу успешно водити борбу и са слабијом техничком опремом, као и то да техничка опремљеност јединица у планини ограничава њихово дејство. То би изгледало тачно, ако се не би водило рачуна о томе да се на планинском земљишту могу употребити и специјална техничка инжињерска средства.

Ево како капетан Турске армије Шукру Косеоглу заступа то гледиште, у чланку „Да ли је Кореја, као и шпански грађански рат породила нову доктрину“? (часопис „Орду Дергиси“ бр. 160/51):

„Одлично обучене армије могу се са мало већим жртвама у људству супротстављати модерним армијама иако су недовољно наоружане... Америчке дивизије, које су моторизоване и снабдеване тешким материјалом, нису показале исту маневарску способност на планинском земљишту као у европским равницама. Кореја је још једном доказала да се у организацији и опреми армија не могу занемарити географски услови“.

Иако су ове поставке у основи тачне, то ипак не значи да се на основу тога мора закључити да армија која води борбу на планинском земљишту не треба да буде снабдевана и савременом техником. Напротив, да би избегла веће губитке, армија и у планини треба да добије потребна, па и инжињерска техничка средства која ће бити прилагођена планинским условима. А да би се то постигло потребно је да већи део машина буде носећи, односно товарни (нарочито алатке за рад у камену — компресори), да се располаже мостовим конструкцијама које омогућавају израду великих мостових распона, затим ручним и моторним чекрцима за извлачење терета уз стрме нагибе, жичане железнице, пумпе за избацивање воде на велике висине, итд.

То никако не значи да оваква опрема искључује опрему и технику која је потребна и за дејства на маневарском земљишту, јер се у планини могу наизменично употребити обе врсте инжињерске технике. Према томе, извршење мера инжињерског обезбеђења на планинском земљишту тражи различитију и обимнију техничку опремљеност инжињерских јединица него јединица које дејствују на маневарском земљишту. Зато инжињерија наше Армије, у садањим условима развојка треба да буде и моторизована и опремљена техничким средствима (нарочито машинама за радове у земљишту и камену). При томе не треба заборавити да су средства везе неопходан услов за успешно извршење задатака инжињерског обезбеђења. Осим тога, јасно је да све инжињерске јединице, а нарочито оне које су искључиво намењене за дејство на планинском земљишту, треба снабдети довољном количином инжињерске опреме која ће бити прилагођена и за планинско ратовање.

Сада се поставља питање како извршити расподелу опреме у инжињерским јединицама појединих степена (дивизија, корпуса, армија), пошто у том погледу постоје различита гледишта. Једни су за то да дивизија располаже толиким и таквим техничким средствима да под нормалним условима може самостално извршавати све задатке инжињерског обезбеђења (радове на путевима, мостовима, обезбеђењу водом, итд.), с тим да се за форсирање великих река ојачава од стране инжињерије више јединице. Други, пак, сматрају да концентрацију технике уопште треба извршити у вишим јединицама, тј. у армији и јединицама РВК, тако да се по потреби могу издавати нижим јединицама.

Да би се правилно решило питање концентрације технике у појединим јединицама, потребно је да се најпре одреди организациони састав инжињерије. Природно је да и у погледу овог питања, поред изнетог гледишта у Америчкој армији, постоји још низ различитих схватања. Тако, на пример, неки писци траже велико повећање инжињерије, нарочито у дивизији. У својој студији „Развој пионирског оружја у току два светска рата“ генералмајор Хелмут Дорн сматра да би у саставу пешадиске дивизије требало имати читав пионирски пук. То се свакако заснива на схватању да инжињерија има да извршава не само техничке, већ и све борбене задатке. Међутим, такво решење не би било прихватљиво за наше услове, већ је много правилније да се изван број задатака инжињерског обезбеђења преда у надлежност јединицама других родова. За нас би било довољно ако бисмо у оквиру пешадиског пука имали једну пионирску чету са једним техничким водом, у дивизији један пионирски батаљон (од 3 пионирске и 1 техничке чете) у корпусу 1 пионирски пук (од 2 пионирска и 1 техничког батаљона), а у армији 1 пионирски пук (1—2 пионирска, 1 технички и 1 мостови батаљон).

По нашем мишљењу, било би најпожељније да се инжињерија дивизије оспособи за самостално извршење задатака инжињерског обезбеђења. Такво решење било би најбоље како у условима честе примене одбране на широком фронту и у случајевима извођења бр-

зих маневара и прегруписавања снага да би се парирала надмоћност непријатеља на појединим одлучујућим тачкама, тако и за време дејства појединих дивизија на самосталним правцима, пошто би више јединице врло ретко биле у стању да помогну потчињене у извршењу постављених задатака.

С друге стране, иако је концентрација технике у специјалним техничким, понтонирским, маскирним и хидротехничким јединицама, у оквиру армиских или РВК јединица, неоспорно корисна — ако се има у виду обука људства — ипак не треба заборавити да такве јединице не живе заједно са оним за чији ће рачун радити у рату. Осим тога, ни штабови који ће командовати тим јединицама у рату нису довољно упознати са проблематиком тих јединица и њиховом стварном могућношћу.

Зато је принцип децентрализације инжињерских јединица далеко бољи само ако се може остварити и у техничком погледу. А ако се тај принцип у извесној фази развоја неке армије не може остварити, сматрамо да је корпус најнижа јединица коју би требало потпуно осамосталити за радове на путевима, мостовима, разминирању употребом технике, затим у погледу обезбеђења водом, маскирања и форсирања река. Ово се нарочито императивно намеће онда када корпуси добијају самосталне оперативне задатке.

При третирању проблема распореда технике по јединицама нарочито се потеже питање да ли понтонирске јединице са мостовим материјалом треба имати одвојено од осталих инжињерских јединица и да ли су потребне посебне хидротехничке јединице или не.

Ако би понтонирске јединице и понтонски паркови били издвојени из дивизија, корпуса и армија, постојала би опасност да дивизија не би била у стању да са довољно еластичности изврши све задатке и на сваком земљишту. Зато смо мишљења да нису потребне неке специјалне понтонирске јединице, и да је боље решење ако се у оквиру дивизије, корпусне и армиске инжињерије укључе мостове јединице које би располагале потребним понтонским материјалом, разуме се, према стварним потребама и могућностима у одређеном периоду развитка армије. При овоме, као што је већ напред изнето, требало би тежити да се дивизије, а свакако корпуси осамостале у погледу израде мостова и мањих форсирања, додавајући им по могућству мостови Бејли материјал. Мостове јединице могле би се формирати тако да се формирају паркове јединице које би водиле бригу само о материјалу, а све пионирске јединице обучавале се у употреби мостовог материјала, или да се формирају мостове јединице које би се као специјалисти обучавале само за израду мостова, или да се све јединице (поред мостових) обучавају у изради мостова. Количину мостовог материјала у појединим јединицама свакако би требало одредити на основу шире студије, али би дивизији требало омогућити да изгради мост носивости 30 тона у дужини од 50 м, корпусу мост од 100 м и више, армији најмање 200 м у мостовом батаљону, а осим тога да располаже и резервом у складишту. Можда би се ван састава армије, у оквиру јединица РВК, могле формирати из-

весне мостове јединице са специјалном наменом, од којих би један део могао имати карактер данашњих понтонирских јединица.

Осим тога дивизије би требало осамосталити и у погледу обезбеђења водом, тако да могу оформити водне станице за потпуно подмирење својих потреба у погледу воде, како на маневарском тако и на планинском земљишту сиромашном водом. На карсном земљишту требало би имати посебне хидротехничке јединице, које би углавном биле способне за веће транспорте воде или брзу израду водовода са преносом воде на веће даљине, као и за дубинска бушења.

Разуме се да при одређивању количине технике у појединим јединицама треба полазити од природе и обилности задатака који им се постављају, као и од капацитета рада који се тражи на одређеном задатку. Другим речима, најпре треба одредити шта се тражи од одређене инжињерске јединице, а затим прорачунати која јој техничка средства треба дати да би одређене задатке могла извршавати.

На основи свега изложеног могли бисмо извући закључак да опремљеност инжињерских јединица техником не треба сматрати као нешто стално, јер ће се и оне њоме попуњавати паралелно са општим техничким опремањем армије и на основу новопостављених задатака.

U SERIJI SAVREMENIKA „VOJNE BIBLIOTEKE“

Иzlazi u aprilu šesta knjiga:

„Pouke iz rata u Koreji“

OD

KAMILA RUŽERONA

Knjiga tretira stečena iskustva iz oblasti pešadije, tenkova, artiljerije, utvrđivanja, avijacije (lovačke, bombarderske, taktičke, strategiske, transportne) kao i o zajedničkim operacijama svih rodova i vidova oružane sile.

Cena knjige biće oko 200 dinara